

MAREK GÓRKA

REDAKCJA

CYBERBEZPIECZEŃSTWO JAKO PODSTAWA BEZPIECZNEGO PAŃSTWA I SPOŁECZEŃSTWA W XXI WIEKU

engram

Difin

**CYBERBEZPIECZEŃSTWO
JAKO PODSTAWA
BEZPIECZNEGO PAŃSTWA
I SPOŁECZEŃSTWA
W XXI WIEKU**

MAREK GÓRKA
REDAKCJA

CYBERBEZPIECZEŃSTWO JAKO PODSTAWA BEZPIECZNEGO PAŃSTWA I SPOŁECZEŃSTWA W XXI WIEKU

Copyright © Difin SA
Warszawa 2014

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Kopiowanie, przedrukowywanie i rozpowszechnianie całości
lub fragmentów niniejszej pracy bez zgody wydawcy zabronione.

Książka ta jest dziełem twórcy i wydawcy.

Prosimy, abyś przestrzegał praw, jakie im przysługują.

Jej zawartość możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim
lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie.

Jeśli cytujesz jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie
zaznacz, czyje to dzieło. A kopiując jej część, rób to jedynie
na użytek osobisty. Szanujmy cudzą własność i prawo.

Recenzent

Prof. dr hab. inż. Krzysztof Rokiciński, Katedra nauk o bezpieczeństwie
Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa w Poznaniu

Prof. dr hab. Czesław Jarecki, Wydział Dowodzenia i Operacji Morskich,
Akademia Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte

Redaktor prowadząca
Julia Siemińska

Projekt okładki
Mikołaj Miodowski

10215/P

Korekta
Małgorzata Włodarczyk

ISBN 978-83-7930-334-2

Difin SA

Warszawa 2014, wydanie pierwsze
ul. F. Kostrzewskiego 1, 00-768 Warszawa,
tel.: 22 851 45 61, 22 851 45 62,
faks: 22 841 98 91
Księgarnie internetowe Difin:
www.księgarnia.difin.pl, www.księgarniasgh.pl
Skład i łamanie: Poligrafia, tel. 605 105 574
Wydrukowano w Polsce

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
--------------	---

I	
MIĘDZY TEORIĄ A PRAKTYKĄ. FUNKCJONOWANIE INFORMACJI W CYBERPRZESTRZENI	13

1. Informacja i jej bezpieczeństwo – wybrane zagadnienia	
Margareta Jakubowska	15
2. Bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni na przykładzie anonimowej sieci Tor	
Andrii Gladii, Wojtek Nowakowski	31
3. Bezpieczeństwo teleinformatyczne wobec ataków cyberterrorystycznych	
Maciej Marczyk	48
4. Cybernetyczny Pearl Harbor – mit czy rzeczywistość?	
Kamila Węderska	62
5. Cyberprzestrzeń – szansa czy zagrożenie dla Kościołów mniejszościowych w Polsce?	
Tomasz R. Dębowski	81

II	
CZŁOWIEK WOBEC ZAGROŻEŃ W CYBERSIECI	91

1. Rodzina podstawą bezpiecznego komunikowania się dziecka w sieci	
Ilona Urych	93

2. Cyberprzestrzeń a zagrożenia egzystencji człowieka	115
Andrzej Pieczywok	
3. Młodzież w cyberprzestrzeni – wyniki badań	
Marian Kopczewski	133
4. Kłamstwa na czatach. Wirtualne zagrożenia a realny problem	
Marek Górka	148
 III	
CYBERBEZPIECZEŃSTWO JAKO ASPEKT MILITARNY I MIĘDZYNARODOWYCH	159
1. Działanie służb w Unii Europejskiej realizujących zadania na rzecz bezpieczeństwa cybernetycznego	
Paulina Tekielska, Łukasz Czekaj	161
2. Unia Europejska wobec cybernetycznych zagrożeń dla bezpieczeństwa	
Bartosz Skłodowski	182
3. NATO a aspekty bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni	
Jerzy Dereń, Anna Rabiak	202
4. Nowa zimna wojna? Amerykańsko-chińskie relacje w cyberprzestrzeni	
Andrzej Kozłowski	222
5. Chińska Republika Ludowa od wojny ludowo-wyzwoleńczej do cyberprzestrzeni	
Józef Buczyński	242
6. Walka o informację w cyberprzestrzeni	
Piotr Dela	262
7. Zagrożenia bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni	
Maria Karnowska-Werner	281
Biogramy	303

*Czyt.
004.056*

Cyberbezpieczeństwo jest współcześnie jednym z najważniejszych tematów obecnych w debatach publicznych w Polsce i na świecie. Istotnym elementem w funkcjonowanie dzisiejszych obywateli, grup społecznych, biznesu i instytucji ponadnarodowych. Jednak jego dominująca rola w codziennym życiu, także często poczucie niepewności i zagrożenia. Ostatnie lata były świadkami licznych ataków cybernetycznych, które paraliżowały rządowe strony internetowe i odpowiedzialne za funkcjonowanie instalacji przemysłowych.

Uświadamiają one znaczenie zagrożenia bezpieczeństwa cyberprzestrzeni. Obok ataków cyberterrorystycznych równie częste są przypadki cyberprzestępczości, która obecnie stała się najszybciej rozwijającą się przestępczością na całym świecie.

Można założyć, że wiele osób jest kompetentnych w zakresie nowych technologii, jednak nie każdy ma wiedzę potrzebną do zdefiniowania i zdiagnozowania możliwych zagrożeń płynących z Internetu zarówno w sensie jednostkowym, jak i zbiorowym. Cyberzagrożenia wynikające z korzystania z nowych technologii są ogromne, ale obawy przed nimi są jeszcze większe, dlatego celem poszczególnych autorów jest próba przybliżenia czytelnikom różnych ich aspektów, które mogą wystąpić podczas obecności w cyberprzestrzeni. Doświadczenie autorów publikacji w zakresie cyberbezpieczeństwa umożliwia perspektywiczne spojrzenie na temat cyberprzestrzeni i czyhających tam niebezpieczeństw. Wielość poruszonych tematów pozwala poznać i zrozumieć współczesne i przyszłe wyzwania w tej dziedzinie.

Książka składa się zarówno z analiz pracowników cywilnych, jak i wojskowych z wielu ośrodków naukowych w Polsce. Fachowa wiedza połączona z praktyką opisana w sposób klarowny i przejrzysty sprawia, że owa publikacja znajdzie odbiorców wśród nauczycieli akademickich, studentów, a także pracowników administracji publicznej oraz funkcjonariuszy służb mundurowych.

Opracowanie uzupełnia dotychczasową wiedzę w temacie cyberbezpieczeństwa i ma duże znaczenie jako materiał do wykładów, konwersatoriów, seminariów oraz warsztatów szkoleniowych z zakresu zagrożeń wynikających z funkcjonowania globalnej sieci komputerowej.

Difin Spółka Akcyjna
ul. Kostrzewskiego 1, 00-768 Warszawa
tel. 22 851 45 61, 22 851 45 62
fax 22 841 98 91
www.difin.pl

ISBN 978-83-

9 788379